

Aanbesteding bij subsidieaanvragen Waddenfonds 2010

Notitie ten behoeve van informatieverstrekking door Dienst Landelijk Gebied

1. Inleiding

Bij de beoordeling van subsidieaanvragen voor het Waddenfonds is aanbesteding een belangrijk onderwerp. De Europese Unie (EU) heeft principes voor het aanbesteden van overheidsopdrachten in een richtlijn vastgelegd¹. Deze notitie gaat in op deze richtlijn en aanvullende mededelingen van de Europese Commissie (EC) en uitspraken van het Europees Hof.

Er is sprake van een overheidsopdracht als de opdrachtgever een aanbestedende dienst is. Als de opdrachtgever niet onder één van de categorieën (zie 2.3) valt is er geen sprake van een overheidsopdracht en zijn er geen bijzondere richtlijnen van toepassing.

2. Aanbesteden

2.1 Algemeen

Aanbesteden is gedefinieerd als: het gehele proces om te komen tot een overeenkomst met een dienstverlener, leverancier of aannemer en het vervolproces na het sluiten van de overeenkomst met een dergelijke partij.

Volgens de richtlijn is er sprake van 'aanbesteden' als er tenminste 2 geïnteresseerde marktpartijen bij zijn betrokken. In het aanbestedingsbeleid van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit² wordt daarbij uitgegaan van minimaal 3 marktpartijen.

2.2 Europese aanbestedingsrichtlijn 2004/18/EG

De richtlijn is gebaseerd op 2 principes:

- a. Bij aanbesteding van een opdracht dient door de "aanbestedende dienst" richting potentiële gegadigden (de markt) het **gelijkheidsbeginsel** toegepast te worden. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten van belang:
 - non-discriminatie en gelijke behandeling;
 - transparantie;
 - evenredigheid en wederzijdse erkenning;
 - mogelijkheid tot rechtsbescherming c.q. motivatie van de beslissing.
- b. Voor de overheden (als aanbestedende dienst) geldt daarbij het **doelmatigheidsbeginsel**. Doel hiervan is bevordering van een professioneel inkoopproces en uniformiteit binnen de EU.

Deze richtlijn heeft de status van wetgeving. Nationale overheden zijn gebonden hun beleid daarop af te stemmen en wet- en regelgeving aan te passen. In Nederland is dat gebeurd in het Besluit Aanbestedingsregels voor Overheidsopdrachten (BAO)³.

Dienst Landelijk Gebied (DLG) moet bij subsidieaanvragen beoordelen of overheidsopdrachten met inachtneming van deze principes gegund worden. In het bijzonder let DLG daarbij op de aspecten:

¹ Europese richtlijn 2004/18/EG betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor werken, diensten en leveringen

² Leidraad aanbestedingen LNV 2006

³ Besluit van 16 juli 2005, houdende regels betreffende de procedures voor het gunnen van overheidsopdrachten voor werken, leveringen en diensten

NOTITIE AANBESTEDING WADDENFONDS

- bekendmaking/openbaarheid (transparantie), zodat de mogelijkheid tot mededinging wordt geboden;
- gelijke behandeling, waarbij de procedure onpartijdig moet plaatsvinden.

Kort gezegd dient een aanbestedende dienst alle potentiële aanbieders dezelfde mogelijkheden te bieden en gelijk te behandelen.

2.3 Aanbestedende dienst

In de richtlijn wordt een aantal categorieën van aanbestedende diensten onderscheiden:

- a. rijksoverheid;
- b. lagere overheden (provincie, gemeente, waterschap, openbaar lichaam);
- c. publiekrechtelijke instelling;
- d. samenwerkingsverband van een lagere overheid en publiekrechtelijke instelling;
- e. opdrachtgevers van projecten waarin de lidstaat meer dan 50% overheidsbijdrage verstrekt. De lidstaatbijdrage is in dit geval de bijdragen van alle overheden tezamen (EU, Rijk, provincie, gemeente en waterschap).

Opdrachtgevers zijn hierbij niet-overheden. Deze worden dus gezien als een aparte categorie aanbestedende dienst voor zover het onderhavige project meer dan 50% overheidsbijdrage krijgt. (zie ook bijlage 1 van deze notitie)

Als een private opdrachtgever/aanvrager werkt met een uitvoeringsovereenkomst van een overheid, moet zij handelen volgens de regels van die overheid. De aanvrager wordt voor deze opdracht c.q. aanvraag dus beschouwd als aanbestedende dienst.

Als de opdrachtgever/aanvrager van subsidie niet in één van deze categorieën valt, is er dus geen sprake van een aanbestedende dienst.

2.4 Soorten opdrachten

De aanbestedingsrichtlijn maakt onderscheid tussen het aanbesteden van werken, leveranties en diensten.

Werk: een bouwproduct met een technische en economische functie, producten van nieuwbouw, onderhoud of wegebouwkundige werken, die een technische of economische functie te vervullen krijgt.

Leverantie: koop, lease of huur van een roerend goed. Producten die worden verkocht, geleast of gehuurd (of huurkoop met of zonder koopoptie).

Dienst: het overige (dus geen werk of leverantie).

Voor elk type opdracht heeft de EU specifieke afspraken gemaakt binnen de richtlijn. Indien er sprake is van een 'gemengde' opdracht, bijvoorbeeld deels een dienst en deels een leverantie, dan bepaalt het onderdeel met de hoogste waarde welke artikelen van toepassing zijn.

Een opdracht waarvan de waarde voor 60% uit een levering bestaat en voor 40% uit diensten is een levering. De aankoop van een computerprogramma waar, in de bovenstaande verhouding, functionele aanpassingen in nodig zijn, is geen dienst maar een levering.

In bijlage 2 is nader toegelicht bij welke soorten van opdrachten niet - of beperkt aanbesteed hoeft te worden.

NOTITIE AANBESTEDING WADDENFONDS

2.5 Waarde van de opdracht

De waarde, of raming, van de opdracht is van belang om te bepalen of bij de gunning van de opdracht de richtlijn voor de aanbesteding van toepassing is.

Basisprincipe bij het bepalen van de waarde is dat de opdracht een logisch, afgerond geheel moet vormen. Opknippen van een opdracht in kleinere eenheden om onder de werking van de richtlijn uit te komen, mag niet.

Als de opdracht onderdeel is van een programma of plan dat als **één geheel** ('economisch besluit') is aan te merken, is de waarde (raming) van het hele programma/plan bepalend voor het al dan niet overschrijden van de drempelwaarde. Daarbij is niet relevant of het programma in zijn geheel of in gedeelten wordt uitgevoerd, in één keer of in fasen wordt gerealiseerd en ook niet of het programma wel in zijn volle omvang zal worden gerealiseerd.

3. Europees aanbesteden

3.1 Drempelwaarden

Op grond van de richtlijn worden periodiek zgn. drempelwaarden per type opdracht vastgesteld voor diverse categorieën van aanbestedende diensten.

Indien de raming van een opdracht/programma/plan (excl. BTW) zich boven deze EU-drempelwaarde bevindt, is de aanbestedende dienst verplicht deze aanbesteding op Europees niveau plaats te laten vinden volgens de bijbehorende EU-regelgeving, werkwijze en publicatie.

In onderstaande tabel zijn de drempelwaarden per 1 januari 2010 weergegeven.

	Categorie aanbestedende dienst	EU-drempelwaarden per 1 januari 2010 exclusief BTW		
		werken	diensten	leveranties
a	Rijksoverheid	€ 4.845.000,=	€ 125.000,=	€ 125.000,=
b	Lagere overheden	€ 4.845.000,=	€ 193.000,=	€ 193.000,=
c	Publiekrechtelijke instellingen	€ 4.845.000,=	€ 193.000,=	€ 193.000,=
d	Samenwerkingsverband tussen cat. b en c	€ 4.845.000,=	€ 193.000,=	€ 193.000,=
e	Projecten met > 50% overheidsbijdrage	€ 4.845.000,=	€ 193.000,=	€ 193.000,=

Actuele informatie over deze drempelwaarden is te vinden op de website van het ministerie van Economische Zaken. <http://www.ez.nl>

Binnen de aanvraag is het mogelijk dat delen afzonderlijk worden aanbesteed. Voor al die afzonderlijk delen is de richtlijn dan wel van toepassing.

Een uitzondering is dat het Europese Hof heeft bepaald dat van de regels van Europese aanbesteding mag worden afgeweken tot een maximum van 20% van het totale investeringsbedrag. Het bedrag van de betreffende dienst of de betreffende levering mag dan echter niet meer bedragen dan € 80.000,- per opdracht en voor het betreffende werk niet meer dan € 1.000.000,-. De 20% afwijking hoeft niet evenredig te worden verdeeld over werken, leveringen en diensten.

Stel: uw project kost € 10.000.000,- dan mag u in totaal € 2.000.000,- onderhands gunnen. U bepaalt zelf voor welk werk, welke dienst of welke levering u onderhands gunt, als de hoogte van de gunning maar niet de genoemde maxima per opdracht overschrijdt en het totaal niet meer wordt dan € 2.000.000,-.

3.2 Aanbestedingsvormen en procedures (Europees)

Er zijn diverse procedures mogelijk om opdrachten aan te besteden. Bij opdrachten boven de EU-drempelwaarde zal in de meeste gevallen de openbare procedure of de niet-openbare procedure gevolgd worden.

Openbare procedure: naar aanleiding van de publicatie van de opdracht sturen gegadigden offertes in. Uit de offertes kiest de aanbestedende dienst op grond van objectieve gunningcriteria, die tevoren zijn bekendgemaakt.

Niet-openbare procedure: naar aanleiding van de publicatie van de opdracht melden gegadigden zich aan bij de aanbestedende dienst. De aanbesteder selecteert op grond van objectieve selectiecriteria de gegadigden (minimaal 5), die een offerte mogen indienen. Uit deze offertes kiest de aanbesteder met behulp van gunningcriteria. Deze criteria moeten tevoren zijn gepubliceerd.

Daarnaast is nog een aantal andere aanbestedingsvormen mogelijk:

- **concurrentiegerichte dialoog**
- **onderhandeling**
- **raamovereenkomst met een enkele ondernemer**
- **raamovereenkomst met meerdere ondernemers**

Deze komen veel minder vaak voor en worden hier niet verder toegelicht. De regionale aanbestedingsspecialist kan hier, indien nodig, meer over vertellen. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheden van innovatief aanbesteden (zie ook bijlage 3).

Voor de aanbesteding van werken is het BAO uitgewerkt in het Aanbestedingsreglement voor Werken 2005 (ARW 2005). Binnen de rijksoverheid zijn de 4 bouwdepartementen (ministerie van Verkeer en Waterstaat, ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, ministerie van Defensie en ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) verplicht dit reglement bij aanbesteding boven én onder de EU-drempel te gebruiken. Voor andere aanbestedende diensten geldt het als een aanbeveling⁴.

Indien andere aanbestedende diensten het ARW 2005 niet willen gebruiken zijn zij boven de EU-drempel verplicht het BAO te gebruiken.

Voor diensten en leveringen boven de EU-drempel is het BAO beschikbaar en verplicht voor alle overheden. Een nadere uitwerking in een aanbestedingsreglement is (nog) niet beschikbaar.

3.3 Bekendmaking van de opdracht (Europees)

Bij een Europese aanbesteding moet de opdracht internationaal bekend gemaakt worden. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden, maar in Nederland gebeurt dit in vrijwel alle gevallen door een publicatie via de Aanbestedingskalender. <http://www.aanbestedingskalender.nl>

⁴ Uit onderzoek (medio 2008) blijkt dat in ruim 90% van de gepubliceerde aanbestedingen het ARW2005 van toepassing is verklaard.

4 Aanbesteden onder de EU-drempelwaarde

4.1 (Europese) regelgeving

Voor opdrachten onder de genoemde drempelwaarde geeft de Europese aanbestedingsrichtlijn geen directe regels. Ook binnen Nederland is er, na het verwerpen van de aanbestedingswet door de Eerste Kamer, geen nationaal bindende regelgeving.

Dat betekent echter niet dat er voor opdrachten onder die drempel geen regels gelden. Uitspraken van het Europese Hof van Justitie⁵ en een interpretatieve mededeling van de Europese Commissie⁶ zijn hierbij leidend.

In de interpretatieve mededeling zijn basisnormen geformuleerd voor bekendmaking, gunning en rechterlijke bescherming bij het plaatsen van opdrachten. Centraal hierbij staat dat bij de gunning van overheidsopdrachten **een passende mate van openbaarheid** betracht moet zijn.

Het Hof van Justitie heeft aangegeven dat de aanbestedende dienst bij haar keuze voor een aanbestedingsvorm moet afwegen of de opdracht een 'duidelijk' grensoverschrijdend belang vertoont. Dat betekent dat wanneer er mogelijk partijen uit andere lidstaten geïnteresseerd zijn in de uitvoering van de opdracht, zij de gelegenheid moeten hebben om hun belangstelling kenbaar te maken.

Deze afweging is duidelijk een verantwoordelijkheid van de aanbestedende dienst. Zaken als de locatie en de aard van de opdracht zijn hierbij van belang. (Harde) grenzen zijn hiervoor niet geformuleerd.

4.2 Aanbestedingsvormen en procedures (nationaal)

Ook bij aanbestedingen onder de Europese drempelwaarde (nationale aanbesteding) worden bij voorkeur de aanbestedingsvormen uit hoofdstuk 3 toegepast (openbaar of niet-openbaar).

Daarnaast zijn er mogelijkheden die alleen bij gunning van opdrachten onder de drempelwaarde toegepast kunnen worden:

Onderhandse procedure: hierbij nodigt de aanbesteder tenminste 2 (vaak minimaal 3) partijen uit voor het uitbrengen van een offerte. Uit deze offertes kiest de aanbesteder met behulp van gunningcriteria. Deze criteria moeten tevoren aan deze gegadigden bekend zijn gemaakt.

Gunning uit de hand: de aanbesteder nodigt één partij uit voor het uitbrengen van een offerte. Na het uitbrengen van de offerte volgt eventueel een onderhandelingstraject om te komen tot een opdracht. Hierbij is in feite geen sprake van een aanbesteding.

Gunning uit de hand kan alleen van toepassing zijn bij opdrachten van (zeer) beperkte omvang of als het gaat om bijvoorbeeld zeer specialistisch werk.

Ook voor de aanbesteding van werken onder de drempelwaarde is het ARW 2005 het meest gebruikte aanbestedingsreglement. Voor nationale aanbestedingen is ook de onderhandse procedure hierin beschreven. Als aanbestedende diensten het ARW 2005 niet willen toepassen, kunnen zij ook een eigen aanbestedingsreglement gebruiken.

Voor de aanbesteding van diensten en leveringen is (nog) geen algemeen aanbestedingsreglement beschikbaar. Aanbestedende diensten kunnen hiervoor een eigen aanbestedingsreglement gebruiken.

⁵ Uitspraken inzake o.a. Telaustria, An Post, commissie/Italië

⁶ Interpretatieve mededeling van de commissie over de gemeenschapswetgeving die van toepassing is op het plaatsen van overheidsopdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijn inzake overheidsopdrachten vallen (2006/C 179/02)

4.3 Bekendmaking van de opdracht (nationaal)

Bij nationale aanbestedingen is er geen regelgeving over de wijze van bekendmaking. Welke mate van openbaarheid passend is, is afhankelijk van de aard en de grootte van de opdracht en de wensen van de opdrachtgever. De aanbestedende dienst is verantwoordelijk voor het besluit hierover.

Een aantal mogelijkheden:

- de aanbestedingskalender <http://www.aanbestedingskalender.nl>
- bekendmaking op de eigen website van de aanbestedende dienst;
- staatsbladen, nationale bladen gespecialiseerd in de bekendmaking van overheidsopdrachten;
- nationale en regionale kranten en vakbladen;
- lokale media (plaatselijke kranten, gemeentelijke aankondigingsbladen of aanplakborden). *Alleen in speciale gevallen, bijvoorbeeld kleine opdrachten waarvoor alleen een lokale markt bestaat.*

Bekendmaking van de overheidsopdracht mag achterwege gelaten worden bij dwingende spoed ten gevolge van onvoorziene gebeurtenissen en bij opdrachten die slechts door één specifieke ondernemer kunnen worden uitgevoerd.

Bijlage 1 Aanbesteden van projecten met een overheidsbijdrage \geq 50%

Over dit type projecten is in de richtlijn een aantal kaders opgenomen. Het niet voldoen aan deze kaders kan betekenen dat de subsidie niet wordt uitgekeerd of bij onrechtmatig handelen zelfs wordt teruggevorderd. Het gaat hierbij om niet-overheden, dus bijvoorbeeld particulieren en stichtingen.

In richtlijn 2004/18/EG luidt artikel 8:

Voor meer dan 50% door aanbestedende diensten gesubsidieerde opdrachten

Deze richtlijn is van toepassing op de plaatsing van:

- a) opdrachten die voor meer dan 50% rechtstreeks door aanbestedende diensten worden gesubsidieerd en waarvan de geraamde waarde, exclusief BTW, ten minste gelijk is aan € 4.845.000,-
 - wanneer deze opdrachten betrekking hebben op civieltechnische werkzaamheden in de zin van bijlage I;
 - wanneer deze opdrachten betrekking hebben op bouwwerken voor ziekenhuizen, inrichtingen voor sportbeoefening, recreatie en vrijetijdsbesteding, school- en universiteitsgebouwen en gebouwen met een administratieve bestemming;
- b) opdrachten voor diensten die voor meer dan 50% rechtstreeks door aanbestedende diensten worden gesubsidieerd en waarvan de geraamde waarde, exclusief BTW, ten minste gelijk is aan € 193.000,- wanneer deze opdrachten verband houden met een opdracht voor werken als bedoeld onder a).

De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat de aanbestedende diensten die de subsidies toekennen deze richtlijn doen naleven wanneer deze opdrachten door een of meer andere instanties dan zij zelf worden geplaatst, dan wel zelf deze richtlijn naleven wanneer zij zelf deze opdrachten in naam en voor rekening van deze andere instanties plaatsen.

Aan het begrip **Staat** dient een functionele uitleg te worden gegeven. Dit betekent dat organen die formeel geen onderdeel van de overheid uitmaken maar voor de overheid wel een middel zijn om hun beleid uit te voeren, aanbestedingsplichtig zijn.

Uit de toelichting op artikel 2 q en r blijkt dat onder 'lidstaat verleent rechtstreeks voor meer dan 50% subsidie' verstaan moet worden de bijdragen van alle betrokken overheden én de EU samen. Hieronder vallen dus ook bijdragen van een gemeente, waterschap of provincie. In artikel 2 is dus vastgelegd dat alle overheidssteun aan de hierbij genoemde werken als staatssteun moeten worden gezien.

In dat artikel is ook bepaald dat als er sprake is van een project waarin de overheid meer dan 50% steun geeft en de raming boven de EU-drempelwaarde ligt, er altijd een EU-aanbesteding dient plaats te vinden.

Omdat bij veel Waddenfonds subsidieaanvragen de bijdragen van de overheden en de EU samen boven de 50% liggen, is bij een waarde van de opdracht boven de EU-drempelwaarde een Europese aanbesteding altijd verplicht van toepassing.

Bijlage 2 Wanneer hoeft niet – of beperkt aanbesteed te worden

Hier worden alleen de meest voorkomende genoemd, voor een volledige lijst wordt verwezen naar de richtlijn 2004/18/EG.

Art. 14 Geheime opdrachten of opdrachten die bijzondere veiligheidsmaatregelen vereisen

Art. 15 Op grond van internationale voorschriften geplaatste opdrachten

Art. 16 Uitzonderingen bij diensten

Deze richtlijn is niet van toepassing op overheidsopdrachten voor diensten:

- a) betreffende de verwerving of huur, ongeacht de financiële modaliteiten ervan, van grond, bestaande gebouwen of andere onroerende zaken of betreffende de rechten hierop; de overeenkomsten betreffende financiële diensten die voorafgaand aan, gelijktijdig met of als vervolg op het koop- of huurcontract worden gesloten, zijn echter, ongeacht hun vorm, aan deze richtlijn onderworpen;
- b) betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal bestemd voor uitzendingen door radio-omroeporganisaties en overeenkomsten betreffende zendtijd;
- c) betreffende diensten van arbitrage en bemiddeling;
- d) inzake financiële diensten betreffende de uitgifte, de aankoop, de verkoop en de overdracht van effecten of andere financiële instrumenten, met name verrichtingen om de aanbestedende diensten van geld of kapitaal te voorzien, en door de centrale banken verleende diensten;
- e) inzake arbeidsovereenkomsten;
- f) betreffende diensten voor onderzoek en ontwikkeling, met uitzondering van die waarvan de resultaten in hun geheel aan de aanbestedende dienst toekomen voor gebruik ervan in de uitoefening van zijn eigen werkzaamheden, mits de dienstverlening volledig door de aanbestedende dienst wordt beloond.

Art. 17 Concessies

Onverminderd de toepassing van de bepalingen van artikel 3, is deze richtlijn niet van toepassing op concessieovereenkomsten voor diensten als omschreven in artikel 1, lid 4.

Art. 18 Op basis van een alleenrecht gegunde opdrachten voor diensten

Deze richtlijn is niet van toepassing op overheidsopdrachten voor diensten die door een aanbestedende dienst worden gegund aan een andere aanbestedende dienst of aan een samenwerkingsverband van aanbestedende diensten op basis van een alleenrecht dat deze uit hoofde van bekendgemaakte wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen genieten, op voorwaarde dat deze bepalingen met het Verdrag verenigbaar zijn.

Toelichting

De basisprincipes ten aanzien van 'overheidssteun' en het naleven van de bepalingen zijn beschreven in de richtlijn. Voor opdrachten (diensten) waaraan meer dan 50% staatssteun worden verleend is het werkingsbereik van de richtlijn echter beperkt tot die diensten, die direct verband houden met een (later) uit te voeren werk.

Art. 19 Voorbehouden opdrachten

De lidstaten kunnen de deelneming aan procedures voor de gunning van overheidsopdrachten voorbehouden aan sociale werkplaatsen of de uitvoering ervan voorbehouden in het kader van programma's voor

NOTITIE AANBESTEDING WADDENFONDS

beschermde arbeid indien de meerderheid van de betrokken werknemers personen met een handicap zijn die wegens de aard of de ernst van hun handicaps geen beroepsactiviteit in normale omstandigheden kunnen uitoefenen.

Art. 20 Opdrachten voor de in bijlage II A vermelde diensten

De opdrachten voor het verlenen van de in bijlage II A vermelde diensten worden overeenkomstig de artikelen 23 tot en met 55 geplaatst.

Art. 21 Opdrachten voor de in bijlage II B vermelde diensten

Voor de plaatsing van opdrachten voor het verlenen van in bijlage II B vermelde diensten zijn alleen artikel 23 en artikel 35, lid 4, van toepassing.

Toelichting op II A en II B diensten

De richtlijn maakt onderscheid tussen prioritaire diensten (II A) en residuaire (II B) diensten. Omdat deze in 24 categorieën heel generalistisch zijn opgesteld is het van belang op de dienst nader te determineren. Hiervoor is een zogenaamde CPV-lijst opgesteld. Bij de publicatie van de aanbesteding dient deze CPV-code ook vermeld te worden. Op 5 november 2002 is er een nieuwe verordening opgesteld met een gemeenschappelijke woordenlijst overheidsopdrachten. Deze verordening is op 16 december 2003 in werking getreden.

De prioritaire diensten worden in bijlage II A van de richtlijn opgesomd. Voor deze diensten geldt het volledige aanbestedingsregime van de richtlijn.

Voor de residuaire diensten, die zijn opgesomd in bijlage II B bij de richtlijn, geldt een lichtere vorm van aanbesteden. De richtlijn geeft aan dat deze diensten zonder Europees brede aanbesteding kunnen worden gegund (onderhands of na een beperkte offerteprocedure), mits de voorschriften ten aanzien van technische specificaties worden gevolgd en achteraf binnen 48 kalenderdagen na de gunning daarvan mededeling wordt gedaan aan de Europese Commissie door een aankondiging van de geplaatste opdracht.

Een vorm van een zogenaamde II B-dienst die in Waddenfondsaanvragen met enige regelmaat voorkomt is het inhuren van personeel. Een aanvrager kan ervoor kiezen om voor een bepaalde klus tijdelijk arbeid in te huren (bijvoorbeeld d.m.v. detachering). In dat geval wordt een bedrijf gevraagd om voor een bepaalde periode menskracht met een bepaalde kwaliteit te leveren voor het uitvoeren van bepaalde taken. Er is dus geen sprake van een arbeidsovereenkomst tussen de aanvrager en de arbeidskracht. De opdrachtnemer heeft de verplichting arbeid te leveren en niet om een product te leveren. In dit geval is dus het "lichte regime" van II B-diensten van toepassing.

Bijlage 3 Innovatief aanbesteden

Het begrip 'innovatief aanbesteden' is **geen aanbestedingsvorm, maar een contractvorm**.

Eind negentiger jaren is dit begrip geïntroduceerd. Hierbij doelde men toen op andere realiseringswijzen dan de traditionele wijze van uitvoering met behulp van een RAW-bestek, namelijk al bij de voorbereiding van een uit te voeren werk inschakeling van kennis uit de markt. Dit wordt momenteel aangeduid met het begrip 'geïntegreerde vormen van samenwerking' (GVS).

De meeste gebruikte vormen hierbij zijn:

- Design & Construct
- Turnkey

Als een realiseringswijze via geïntegreerde vormen van samenwerking wordt gekozen, dient de aanbesteding te voldoen aan de richtlijn. Veelal wordt gekozen voor:

- Aanbesteding met voorafgaande selectie;
- Concurrentiegericht dialogoog; of
- Onderhands (3 of meer partijen uitnodigen tot offerte).

De keuze wordt in een zo vroeg mogelijk stadium gemaakt, bij voorkeur voordat de opdrachtgever met een ingenieursbureau in zee gaat!